

ВКП(б) Изъяса рай-
комлён да райиспол-
комлён орган

ГОРД ПЕЧОРА

№ 39 (1454)

Май
22-од лун
1939 во

Бурмёдны осоавіахімскій орга- нізаціяяаслыг уж

Міян соціалістіческій рода — Саветлён Союз находитчі капіталістіческій кыщаломын. Фашістскій агрессоряс, кодјас нуодёны мёддік імперіалістіческій војна, прінімаютыны быдгама мерајас, медым ускодчыны міян рода выло.

Выль імперіалістіческій војна лоіс фактён. Тајс некущом ногдн оз поз вевттыны. Од Японія захватітіс ыжыд терріторія Кітаілыг, Італія—Абіссінія, Германія—Австріада Судетскій област, Германія да Італія отлаын—Іспаніяда.

Международній оломуны выль фактас, выль ювлеңіјејас ставнас подтверждайтін імперіалістіческій војналыс вогд паскаломс.

Международній оломуны тащом обстановкас сувтоді сержонді мөгјас міян странаса быд честній ужалыс јоз вогд міян соціалізм страналыс дорјисан вынс вогд юнмодом куза.

Народжаслон велікій вождь Сталін юрт пропагандіст Іванов юрт пісмо выло вочкывін гілліс:

... Коло став мерајасдын юнмодны да укрепітны міянлыс Красні Армія, Красні Флот, Красні Авиация, Оссавіахім. Коло міянлыс став народ вічны мобілізационній даслун состојаніїен војенній ускодчом опасност вогын, медым некущом „случајност“ да міян ортсыса врагјаслон некущом фокусјас ез вермыны сүні міяндык німвіччыстор...

Партиялён XVIII-од сјезд ыжыд віміаніе сеть міян страналыс обороноспособності вогд юнмодом выло. ыжыд места таын босто осоавіахімскій організаціяяаслын уж. „Осоавіахім ювлеңітчі массовій добровольцій організаціяи, — ыжыд шуіс партиялён XVIII-од сјезд вылын аласа речын Саветскій Союзса маршал Ворошилов юрт, — сіё нуодёны ыжыд да полезній уж. Тајо організаціяс прізовітіма нуодёны рабочій яс, служашшій яс, інтеллігенція, велідчыс яс да колхознікіас Государстводи оборона інтересасын подготовітім.

Осоавіахім өтшітік отсало Красні Арміялы уна пілді војенній специальностіса кадрјас обработајтім куза предварітілій «чернові» ужын.

Но та выло візіттіг, міян рајон паста ындо осоавіахімскій організаціяяаслын ужыс котыртма жона на омода.

Осоавіахімлён рајсовет да сылён председатель Вокуев юрт ындо некущома ез перестроітни рајсоветлыс да первічној осоавіахімскій організаціяяаслын ужсі партіялён XVIII-од сјезд ындо даслік септі.

Ындо рајсовет ужаліс плантіг. Рајсоветлён председіум тавоса ыанвар төлліссаң заседајтіліс сомын ыкыс. И тајо презідіум вылас волі відлалома сомын ык оті существоңінде вопрос, а мукодыс рајсоветса председатель Вокуевлы отпушкетім кута.

Коло веңкыда шуны, мыс осоавіахім рајсоветлён хоҗајство ындо находитчі організаціонній ыераңберіха состојаніїен. Од ын номодног поезд гоѓорвони се щом факт, кор осоавіахімса шленјас учтывајтісіні пріблізітілін, статотт составлајтісіні пішті некущом основаніејас імейтіті, ні оті первічној осоавіахімскій організаціяас председатель ындо рајсовет председіумын абу вынсідома, унжык первічној осоавіахім організаціяасын ындо даслік сјезд ындо даслік сессія ындо почтоңій вахта выло.

Асланыс постановленіе ын коллектив гіжо: „Мі, „Електростанок“ заводса рабочій яс, інженеріас, техникіас да служашшій яс, ставон, ык оті, сувтам СССР-са Верховній Саветлён ындо даслік сессія ындо почтоңій вахта выло да көсіліс сессія воссан лун кежілә даслік мајскій план“.

СССР-са Верховній Саветлён ындо даслік сессія ындо вахта

Май 15-од лун ын Хар'ковскій „Електростанок“ завод вылын волі общезаводскій мітінг, коді волі сімма СССР-са Верховній Саветлён ындо даслік сессія кежілә даслік сессія.

Мітінгвывса участнікіас ыжыд віміаніе ын кызвісны Којмод Сталінскій Платілетка ында ордісімлён перво ітогас ылыс сообщеніе. Март төллісін нормајас тырталом составітіс 154 процент, апрель төллісін 174 процент. Товарні пріодукція куза апрельскій план завод тыртал 112 процент выло. Уна стахановец сістематіческія сетьон ык нормаін да унжыкін.

Мітінгвывса участнікіас ыжыд кызылун ын встретісіні наградітім цехса начальник стахановец Соловьев юртлыс предложение, — став заводын сувтам СССР-са Верховній Саветлён ындо даслік сессія ындо почтоңій вахта выло да көсіліс сессія воссан лун кежілә даслік мајскій план“.

(ТАСС).

Успешніја реалізация осоавіахімлён 13-од лотереїній білєтіас

Уна учрежденіе ын колхозын содтодом ын разділма налы сетом 13-од лотереїній білєтіас. Например, РО НКВД бердса первічној осоавіахімскій організаціяставнас разділма налы сетом білєтіас да осоавіахімлён рајсоветлыс номінация ындо корі білєтіас тајо учрежденіе работнікіас півсүн разділма выло. РО НКВД-ыс сотруднікіас Філіппов Петр Гавріловіч лотереїній білєтіас бостіс 50 шафт дои, Ушаков—40 шафт дои.

Лотереїній білєтіас выло гіжімлён, мі номінация ындо асланым ындо даслік сессія котыртма жона на омода.

Каңев.

Візму овмослён развіваетчом муніс отчотній кадколастын, сір жо ыкін і промышленностін развіваетчом, кыптан віз куза. Тајо кыптомыс выражаетсі ын сомын селскохозяйственій пріодукція содомын, но, медвог, соціалістіческій візму овмослён быдомын да юнмомын, ындо саны.

(Партиялён XVIII-од сјезд вылын Сталін юртлён отчотній докладыс).

—Неужелі тіжан колісны на једінолічнікіас?
—Мыј те! Тајо ын міян сіктілін важ олём ылыс кіносюмка.

Г. Валк да В. Лісевічлён рисунок. ТАСС-лон Буро-жіле.

Міян көсіліс

Мі, Махча сіктісветувса Киров ында колхозса колхозынікіас да колхозыніцајас суртчам Ш Сталінскій Платілетка ында соціалістіческій ордісімлён. Медым партия XVIII-од сјезд ын шубом-жассі да Сталін юртлыс ындо даслік сессія СССР-са Верховній Саветлён ындо даслік сессія ында почтоңій вахта выло да көсіліс сессія воссан лун кежілә даслік мајскій план“.

1. Агрозоотехніческій меропріјатијејас правілніја іспользуетом тајо воин ындо куза да техніческій културајасыліс шоркод үројајектар вылыс шеддам: сұлыс—18 центнер, яровой пшеницалыс—16 цент., ідлис—18 цент., зорлыс—15 цент., картофельлыс—140 цент., горохлыс—9 цент. да градвыв пуктасыліс—150 центнер.

Гора-көз да уборка ужасы нуодёны медса женіліді срекіасын да быд бірігада, ывеноны сувтодам сознателній дісіциплина да кынодам уж производительності.

2. Готовітам колана мында сеялыштікіасыс, яровизаторіасыс, протраваштікіасыс, ывеноўжасыс да мукод массовій квалификаціяа колана кадріас.

3. Тајо луніасы таурында обеспечітам көздіс яровизаторіасыс да протраваштікіасыс лісілана помешченіе ын колхозынікіасыс да інвентарын, медым најо регіонда кадрін вермісны протравітни став көзан көздіс да яровизируйтни картофель 13 га выло да ындо 18 га выло.

4. Скотвізом куза 1940 во кежілә шеддам тащом петкодласјас: лыстан скот үрлід ындо 165 душіш, 100 процент выло сохранітам 1939-1940 вога пріплод, төллісін шоркод вес содом ындо 1500 граммі да быд лыстан мөслис шоркод үдо ындо 1500 літріз.

5. Скот үрлід содомкод житідін лісід ындо таурун 8 га выло. Тајо бостом көсіліс ындо 15 га да қынодам уна вога турун 8 га выло. Тајо бостом көсіліс ындо 15 га да қынодам уна вога турун 8 га выло. Тајо бостом көсіліс ындо 15 га да қынодам уна вога турун 8 га выло. Тајо бостом көсіліс ындо 15 га да қынодам уна вога турун 8 га выло.

Міяндын вылын бостом пунктіасын корам ордісіны Махча сіктіса Кујбышев ында колхозса колхозынікіасыс да колхозыніцајасыс.

Міян соцордісімліс результатас пріверітім куза арбітран выдвігајтам „Горд печора“ редакціяас, Махча сіктісветтіс да МТС-са діректоріас.

Колхозынікіаслын собраниіе ынсаң ырималдын колхозынікіас: Ж. З. Хозаинов, А. И. Хозаинов, Г. Ф. Артєев, Ф. М. Артєев, М. Е. Хозаинова, В. Е. Хозаинов, Г. М. Кожевін, А. Н. Кожевіна, М. П. Вітачева, С. М. Прелова, О. З. Кожевіна, А. А. Вітачева да мукоджас.

Стенгазетлы обзор

МЫІ ОЗ ТЫРМЫ „ОТЛІЧНІК“
СТЕНГАЗЕТЫН

Ізваса зооветеринарной технікумын төлсыны кыңыс петө стеннөй газета „Отлічник“. Коло шуны, мыі стеннөй газета оформлайтч боз омбла. Часто позө стеннөй газетыс азыны самоделательной рисункас, кодјас петкодлбын сөветскөй студенчествомын шуда олдом да с. в. Стеннөй газета оз омбла опісывайт отлічнічество вёсна тыш, бостлывлө юс болшевистской крітіка улётторя студентаслыс, преподавателласлыс поведение. Гетө ыжыд отсөг добровольной организацијаслыс (осоавиахим, МОПР) ужсо котыртом куза.

Но такод өттөш „Отлічник“ стенгазетлон редколлегия ужыс да стенгазет листбокјаслыс позө азыны на ыжыд тырмиторјас.

Pedkoљlegiјalон хоџество өнөр абу на вајдома колана відб. Сір, например, матеріалас, стенгазетлон петлөм номерјас хранітчоны профкомса председатель шкафын, коди (профкомса председателыс) абу редколлегијасла шлен. Редколлегия өнөр ез імеіт регистрационной журнали, код абу то мунлун вёсна омбла пунктёма стенкорјаслон заметкалас куза учот. Оз акадын да пісменнёя сетьсі стенкорјаслы вочакывјас.

Стенгазетлон ужыс лоо бур да ценнөй сек, кор редколлегия кужас котырты быд заметкалас дејственность. Но тајд өнөр омбла котыртом „Отлічник“ газетаса редколлегијадан.

Ыжыд тырмиторјас өнөр вёліни заметкалас обработајтомуын. Со, например, мај 1-ој лунса номерин сетьсі зев бур ма-

теріал отлічнікјас юлыс, петкодлма најс снімок-жас вылын, но жона жеб заметкаласлон стіліс. Став заметкаанс мунд оті сістема: „Велдбч отлічно да хорошо вылә, активіда участвуето обществен-ној ужас вылын...“ да с. в. Мыла, например, ез поз петкодлны кың сійлоіс отлічнікён, салыс опыта да с. в. Но тајд өнөр ез вёв котыртома редколлегијадан.

Технікумын ем літературнөй кружок, конігіжны бостчысас велдбчоны літературнөй мастерство. Бур ескө вёлі, стенгазета кө котыртіс літературнөй колонкајас, коніпеткодліс торя буржык гіжны бостчысаслыс ужс.

Тырмитома на стенгазетын опісывайтчіс комсомольской да партійнөй олдом. Технікумса торя студентас да преподавателлас ізучатони партіялыс історія. Стенгазеталы коло петкодлны налыс велдбчомс, теоретической уровен кыптомс.

„Отлічник“ стенгазетлон органыс комсомольской комітет да профком. Ем ескө технікумын і партійнөй организација, но парторг Злобін юртлөн бездејательност вёсна өнөр стенгазета оз ювлајты парторганизацијалон органын.

Злобін юрт өнөр абу гөгрювома, мыі стенгазетын уж—партійнөй ужлөн оті күкүтана јукён. Та вёсна өнөр ңекущом отсөг ез сетьсів редколлегијалы парторгас.

Коло пыр жо технікумса партійнөй да комсомольской организацијалы прімітны став колана мерајас стенгазетын ужсо бурмодом куза.

M. A.

Москваса торфяној інституты разработајтюма газогенератордың конструкција, коди ужало торфяной ломтас вылын. Научној автомоторной інститутты болотиј тіпа СТЗ—НАГІ трактор вылын газогенератордың іспытанијејас етісініи положитељной результат. Опі інститут дең газогенератордың серіја торфяној предпріјатиејас вылын ужало вылә.

Выл газогенераторас применајтю разрешајт ыжыд народно-хозяйственой мог местной ломтас іспозујтому куза. Сымын вылын: Теплотехника кафедраса доцент M. d. Артамонов, коди веќкодл інститутта лабораторияны газогенераторас куза ужён. А. Іоселевічон фото.

TASS-лон Вітуро-Кліше.

Гуртчісны соц-ордјысомо

Май 10-од лунө Ізваса Молотов һіма колхозса колхознікјас да колхозніца асланыс сабраңије вылын прімітісны Ластаса „Зар‘а свободы“ колхозса колхознікјаслыс чукостомс да гуртчісны социалистической ордјысомо.

Колхознікјас бостісны көсіјысом—шеддіны мујас вылыс сталінскөй урожај, содтодын тыртны скотвіздом паскодом куза план, аскадын тыртавны став хоџество-політической могјас.

A. Сметанін.

НАРУШАЈТОНЫ ВІЗМУ
ОВМОС АРТЕЛЛЫС
УСТАВ

Мохча „Выл сікт“ колхозын кың колхозса шлен-жасын, сірі і бригадирасын жавоја нарушайтчо колхознөй устав.

Мыјынтај колхозас выражайтчо колхознөй устав нарушайтomyс? Medvoz, тајо колхозас ңекытчо тујтюм дісциплінаыс. Тајо колхозас быд лун тавоса жанвар төлүссан сістематическая, уважітельной прічинастор, прбгулівајтю пышті 45—50 морт. Тајо прбгуліасыс продолжайтчоны і оні.

Колхозын ташом прогулышкікка сірі пример вылә позө вајдны унаоц. Например, колхозніца Артејева Параскева Федоровна колан воо колхоз юшалас сомын 76,44 трудоден, а таво колхозын ез на і заводітлы ужавны. Колхознік Артејев Федор Лазаревіч колан воо колхоз юшалас сомын 76,44 трудоден, сылён гөтырыс А. Артејева колан воо колхоз юшалас сомын 42 трудоден, таво кықыслон абу на кың оті трудоден. Колхознөй производство вылын пышті ңекущом участіе оз прінімаїтны сірі жо колхознікјас Марфіда Федоровна, Јевдокія Григорьевна, Анфіста Андреевна Ануфрієвајас, Рочев Андрей Гемјонович да мүкдјас.

„Выл сікт“ колхозса правлеңије, кың ворзасыс, сір жо і оніаис оз прінімайт ңекущом уставнөй мерајас ташом прогулышкік колхознікјасыс вылә, а колхозлөн ворзаса руководство даждо поощрајтис прогулышкікка сірі да тајо озлоблајтис честніба ужалыс колхознікјас. Но кың тыдало, колхозлөн выл правлеңијеса шленјас ташом

прімержасыс ез на вочны асылыныс колана выводјас. Колхозын дісципліна нарушайтчо колхознөй устав ембс на і оні дажо бригадирасын. Например, 1939 во вылын став колхознікјасын выработајтюм трудоден пышті 80 процентс абу на бригадирасын гіжалома колхознікјасы трудовы кніжкајас.

BKП(б)-лон XVIII-од сјезд вылын ыжыд вініманије вёлі вескодома колхозасын трудовы дісципліна юнмодом вылә. BKП(б) ЦК са секретар А. А. Андреев юрт аслас выступленіеин шуис:

„Оз поз шуны астө колхознікён і сій жо кадо помыкаїты колхозын да сомын від вылә ужавны 30—40 трудоден. Колхоз прав ташом колхознікјаслы огранічивајтны колхознөй вөвјасын обслуживатом да корны властлын организасыс лішајты најс государстволы натуральной поставкајас да налогас куза став сікас лготајасыс, кодјас установітмабы колхознікјасы.“

Тајо кордымыс колхознөй производство вылын честніба ужалыс унжык колхознікјасын, кодєс колхозса правлеңијејас должеңс быт портны олдом.

Колхознөй устав нарушайтому, төдомыс, ембс і рајонувса мукод колхозасын.

Колхозасын колхознөй устав нарушайтому жаңа мі долженес пыр жо помавны да колхозасын пуктыны сталінскөй уставлы тырвыж лосалана дісципліна.

Комсомолец.

A. Юркіна

ветврач

ВӨВЈАСЛОН МЕҢІНГІТ да СЫ-
КОД ТЫШ

Централнөй нервнөй сітемалөн растроство жаңеңіјејас, жур вем да мозговөй оболочкајас вісмөмөн вөвјаслон массобөй вісом мілан важсан төдса менінгіт нім улын, борја кадо німтыссо вөвјаслон епізоотической енцефаломіелит. Важонжык менінгіт вөвлі сомын торя рајонјасын, куслывліс ңекымын во кежлө да вылыс паскавліс, но ез прінімаїтлы ыжыда паскаломлыс характер.

1931 вогсан завоітчомбы менінгіт пыр паскалжык. Менінгіттыс убыткајас лыдьыссоны со мілліон шајтасын.

Вөвјаслон менінгітін вісом имейті не сомын экономической, но сір жо і політической төдчанлун. Вөвјаслон тајо вісомлыс помкајас төдмалом куза

ісследователской уж, клініка, диагностика да менінгітты паныс меропріјатиејас велдбчом бостони ісклучитељнөй важноста характер, си вёсна, мыі борја кадо советской наукої да практической ветеринаріалон имейтісны зев скромнөй, медса скуднөй даннөйяс вөвјаслон тајо вісом յавыс.

Вісомлөн заводітчом пріурочівајтс шоныд гожса кадын да арса төлісјасын, вісом пышті тырвијо куслывлө төв кежлө да тулысын. Кың мунд жестеніннөй заразитчом, точнөй даннөйяс оз имейтчины. Ембс индіджас вісом յалыс, мыі веќжык овлывлө бустік, точнөй да болотісті, а сір жо улыса да сырдік местностјасын, ыжыд лыдьын номжас да мукод чушкыс насекомояс емлун дырји.

Жестеніннөй вісомм дырји вөвјаслон інкубационнөй периодыс стіча абу төдмалома. Практикаң торя наблюденијејас петкодлөн 3—40 лунө, а мукод дырји і інкубационнөй периодыс.

Менінгітін клініческой картінаыс оті боксаныс імейтікі клініческой прізнакасылыш текучест да вежласом, но пыр жо ювлајтч тіпінен.

Кың установітны менінгіт?

Клинической прізнакасып позө следітны да төдмодні вісомлыс скрытой период, кодлын характернөй прізнакасын лоасны: ужлігөн өдјө мұздом, посалом, 39,5—40 градусы (нормалыс 38 градус) скаккообразнөй температура кытпом, слізистой оболочкајаслон віж рёма окрашиваніе.

Тајо периодыс торя авторjas серті ювлајтч медса опасності, код дырји төдліттік инфекција передајтч вісиссан здоровы вовлы.

Віж дырји развиајтчом дырји вісомм да сомын сір жо кадо помавны да колхозасын пуктыны сталінскөй уставлы тырвыж лосалана дісципліна.

усынды жамајас, юјасо да с. в., а кор вөл усө му вылә пріпадок состојаніеин появљајтчоны вына конвульсияјас, повторајтс периодической бујство, животнөй жона посалд. Та дырји векжык температура сулынжык нормалыс. Вісны завоітчомсан овлывлө і ңеуна вылынжык, животнөй погібајт 2-3, а овлывлө і 4-5 лун борын. Смертностыс бујнөй форма дырји 70,5 процент.

Менінгіт лечітігөн применажас: уротропін, скіпідар, новосалварсан, слабітіннөй средствојас, пр'амой кішка пыр қаловы масса механической удаляттом да с. в.

Та дырји резултатјас оз получајтчыны пыр буроіссы вёсна, мыі лечітімлөн радикалнөй мерајас абуоц, а тајо ювлајтч сомын сімптоматической леченије. Борја кадо рекомендуетч хлориднөй леченије. Тајс массобөја применажом өнөр ез на вов.

(Возж лоо на)

